

fortrinsret til at overtage det pågældende areal på vilkår efter lovgivningen om henholdsvis oprettelse af mindre landbrug eller opførelse af arbejderboliger på landet, såfremt han inden 3 måneder efter forkyndelsen af kommissionens kendelse, jfr. § 5, stk. 9, indgiver begæring herom til kommissionen og han opfylder de i nævnte lovgivning fastsatte betingelser, i hvilken henseende der dog efter indstilling fra kommissionen kan bortses fra aldersbetingelserne.

§ 3.

Stk. 1. Brugeren — eventuelt hans dødsbo eller arvinger — kan ved fratrædelse af brugsforholdet kræve godtgørelse fra ejeren for forbedringer, såfremt han

- a) i sin besiddelsestid har foretaget nybygning eller ombygning, jfr. stk. 4,
- b) i sin besiddelsestid har foretaget indlæg af vand eller elektricitet eller forøgelse af bygningstilbehør, som har været nødvendig til ejendommens drift som almindeligt jordbrug og har forøget ejendommens almindelige værdi til nævnte brug,
- c) i sin besiddelsestid har foretaget sådanne større grundforbedringer af ejendommens tilliggende, der utvivlsomt varigt har forøget dennes værdi som almindeligt jordbrug, f. eks. opdyrkning af overdrev, hede, mose eller kær, rydning af stenlagte jordstykker, udtørring af morads, drænings- og overrislingsanlæg,
- d) i sin besiddelsestid har foretaget forbedringer, som har været nødvendige til bygningernes beboelse for brugeren med ugifte børn eller har forøget ejendommens almindelige værdi til nævnte brug,
- e) i sin besiddelsestid, dog højst 10 år inden fratrædelsen, har foretaget nyttige og hensigtsmæssige mindre forbedringer, f. eks. jordreguleringer, mergling, kalkning, brønd-sætning, hegning el. desl., eller
- f) ved ejendommens aflevering bevislig har besået jorden med mere eller efter prisforholdene ved afleveringen kostbarere sæsæd eller frø, end der er overleveret ham.

Stk. 2. Ved beregningen af den i stk. 1 omhandlede godtgørelse bliver det at tage i betragtning, hvorledes ejendommen er vedligeholdt, således at den forringelse, brugeren ved mangelfuld vedligeholdelse har påført ejendommen, fradrages i godtgørelsen. Har ejeren til udførelse af de fornævnte arbejder forstrakt brugeren med materialer eller ydet ham hjælp med mandskab eller heste og vogn, kommer værdien af disse og andre tilskud til afdrag ved godtgørelsens fastsættelse. Godtgørelsen bliver iøvrigt at bestemme efter den værdiforøgelse, ejendommen ved brugsforholdets ophør og efter prisforholdene på dette tidspunkt kan godtgøres at have opnået ved den foretagne forbedring uden hensyn til den fordel, brugeren siden forbedringens udførelse har høstet af samme.

Stk. 3. Er bygningernes vedligeholdelsestilstand eller jordens kulturtilstand ved fratrædelsen af brugsforholdet væsentlig forringet som følge af vanrøgt fra brugerens side, kan ejeren på tilsvarende måde kræve godtgørelse for forringelsen.

Stk. 4. For nybygninger og ombygninger, der er foretaget efter denne lovs ikrafttræden, kan brugeren kun kræve godtgørelse, såfremt foranstaltningens iværksættelse er godkendt af ejeren. Nægter ejeren at godkende en nybygning eller ombygning, som må anses for påkrævet for en tidssvarende og økonomisk rimelig drift af ejendommen og benyttelse af boligen, kan godkendelsen dog gives af vedkommende husmandsbrugskommission.

Stk. 5. Såfremt gennemførelsen af en af bestemmelserne foran i stk. 1, a), b) eller c), omfattet bygnings- eller grundforbedring kræver en betydelig bekostning og ejeren ikke i et til gennemførelsen tilstrækkeligt omfang bidrager til udgifternes afholdelse, kan husmandsbrugskommissionen tillade brugeren, der har tinglyst brugskontrakt, jfr. § 15, stk. 2, i loven om landbrugsejendomme, at optage lån med pant, om fornødent med prioritet forud for ældre pantegæld, jfr. § 4, stk. 3, i lov nr. 111 af 31. marts 1926 om